

Adroddiad i	<b>Awdurdod Tân ac Achub Gogledd Cymru</b>
Dyddiad	<b>17 Gorffennaf 2023</b>
Swyddog Arweiniol	<b>Helen MacArthur, PSTC Cyllid ac Adnoddau</b>
Swyddog Cyswllt	<b>Helen MacArthur</b>
Pwnc	<b>Trefniadau Archwilio Mewnol o fis Ebrill 2023</b>



## PWRPAS YR ADRODDIAD

- 1 Pwrpas yr adroddiad hwn yw amlinellu'r cadarnhad i'r Aelodau o benodiad Asiantaeth Archwilio Mewnol Merswy fel archwilydd mewnol Awdurdod Tân ac Achub Gogledd Cymru (yr Awdurdod) am y cyfnod 1 Ebrill 2023 – 31 Mawrth 2026.

## CRYNODEB GWEITHREDOL

- 2 Mae Rheoliadau Cyrifon ac Archwilio (Cymru) 2014 (y Rheoliadau) yn ei gwneud yn ofynnol i Awdurdod Tân ac Achub Gogledd Cymru (yr Awdurdod) wneud trefniadau priodol ac effeithiol ar gyfer systemau rheoli mewnol. Mae hyn yn cynnwys y trefniadau ar gyfer rheoli risg a rheolaeth ariannol ddigonol ac effeithiol.
- 3 Mae'r Rheoliadau hefyd yn ei gwneud yn ofynnol i gynnal archwiliad mewnol digonol ac effeithiol o'r systemau rheoli mewnol, y mae'n rhaid hysbysu Aelodau'r Awdurdod am ei ganfyddiadau. Mae'n ofynnol i'r Awdurdod gymeradwyo'r Datganiad Rheoli Mewnol yn flynyddol.
- 4 Daeth y trefniadau archwilio mewnol blaenorol gyda Chyngor Bwrdeistref Conwy i ben ddiwedd 2022/23. Nid oes gan Gyngor Bwrdeistref Sirol Conwy y gallu mwyach i ddarparu gwasanaethau archwilio mewnol i Wasanaeth Tân ac Achub Gogledd Cymru (y Gwasanaeth). Yn dilyn cymeradwyaeth gan y Pwyllgor Archwilio yn ei gyfarfod ar 20 Mawrth 2023, cynhaliwyd ymarfer caffael i ddod o hyd i gyflenwr dewisol.
- 5 Goruchwyliwyd y broses gan banel dan arweiniad aelodau sy'n cynnwys Cadeirydd a Dirprwy Gadeirydd y Pwyllgor Archwilio a Thrysorydd yr Awdurdod a argymhellodd yn unfrydol y dylid penodi Asiantaeth Archwilio Mewnol Merswy (MIAA).
- 6 O dan delerau'r Cyfansoddiad, y Pwyllgor Archwilio sy'n gyfrifol am benodi archwilwyr mewnol yr Awdurdod.

## **SYLWADAU GAN Y PWYLLGOR ARCHWILIO**

- 7 Cyfarfu'r Pwyllgor Archwilio ar 19 Mehefin 2023 a derbyniodd adroddiad yn dilyn y broses gaffael. Rhoddodd y Pwyllgor gefnogaeth unfrydol i argymhelliad y Panel i benodi Asiantaeth Archwilio Mewnol Merswy fel archwilwyr mewnol yr Awdurdod ar gyfer y cyfnod 1 Ebrill 2023 – 31 Mawrth 2026.

## **ARGYMHELLION**

- 8 Argymhellir bod yr Aelodau'n:
  - i. Nodi penodiad Asiantaeth Archwilio Mewnol Merswy fel darparwyr archwilio mewnol yr Awdurdod ar gyfer y cyfnod ariannol 1 Ebrill 2023-31 Mawrth 2026.

## **CEFNDIR**

- 9 Mae Rheoliadau Cyfrifon ac Archwilio (Cymru) 2014 (y Rheoliadau) yn ei gwneud yn ofynnol i'r Awdurdod wneud trefniadau priodol ac effeithiol ar gyfer systemau rheolaeth fewnol. Mae hyn yn cynnwys y trefniadau ar gyfer rheoli risg a rheolaeth ariannol ddigonol ac effeithiol.
- 10 Mae'r Rheoliadau hefyd yn ei gwneud yn ofynnol i gynnal archwiliad mewnol digonol ac effeithiol o'r systemau rheoli mewnol, y mae'n rhaid hysbysu Aelodau'r Awdurdod am ei ganfyddiadau. Mae'n ofynnol i'r Awdurdod gymeradwyo'r Datganiad Rheolaeth Fewnol yn flynyddol.
- 11 Daeth y trefniant presennol i ben ar 31 Mawrth 2023 ac mae angen gwneud darpariaeth briodol ar gyfer y cyfnod 1 Ebrill 2023 – Mawrth 2026.

## **GWYBODAETH**

- 12 Yn dilyn cymeradwyaeth y Pwyllgor Archwilio ar 20 Mawrth 2023, cafodd ymarfer ei gychwyn ar gyfer caffael gwasanaethau i gwmpasu'r cyfnod 1 Ebrill 2023 – Mawrth 2026 gan ddefnyddio Fframwaith Gwasanaethau Masnachol y Goron y sector cyhoeddus ar gyfer Gwasanaethau Archwilio a Sicrwydd.
- 13 Nid yn unig y mae gan gyflenwyr ar y fframwaith hwn y sgiliau a'r arbenigedd angenrheidiol, ond maent hefyd wedi dangos y safonau priodol mewn meysydd ehangach fel caethwasiaeth fodern a gwerth cymdeithasol.
- 14 Roedd yr ymarfer yn cynnwys datblygu manyleb gwasanaeth gynhwysfawr ac asesiad ariannol i sicrhau bod yr Awdurdod yn cyflawni gwerth am arian.

- 15 Mae'r panel o aelodau sy'n cynnwys Cadeirydd a Dirprwy Gadeirydd y Pwyllgor Archwilio a Thrysorydd yr Awdurdod wedi argymhell yn unfrydol y dylid penodi Asiantaeth Archwilio Mewnol Merswy (MIAA). Cefnogir yr argymhelliad hwn gan swyddogion yn dilyn asesiad o'r wybodaeth a ddarparwyd gan MIAA o fewn eu cyflwyniad tendr.
- 16 Cafodd Asiantaeth Archwilio Mewnol Merswy ei ffurfio ym 1990 fel rhan o wasanaeth a rennir y GIG i ddarparu gwasanaethau archwilio mewnol ar draws cyrff y GIG. Erbyn hyn, mae cwmpas y gwaith wedi tyfu i gynnwys ystod eang o wasanaethau, o archwiliadau mewnol i lywodraethu a rheoli risg ar gyfer ystod amrywiol o gyrrff sector cyhoeddus, gan gynnwys awdurdodau lleol, Gwasanaethau Tân ac Achub a Heddluoedd.
- 17 Mae fîm MIAA mewn sefyllfa dda i ddarparu'r gwasanaethau sydd eu hangen. Roedd cyflwyniad MIAA yn dangos ymrwymiad i'w staff trwy'r achrediad Buddsoddwyr mewn Pobl. Bydd yr arweinydd ymgysylltu dwyieithog, Angharad Ellis, yn darparu cefnogaeth o ddydd i ddydd ar y contract.
- 18 Derbyniodd y panel gyflwyniad ar y strategaeth archwilio arfaethedig a nododd fod MIAA yn mabwysiadu dull gweithredu seiliedig ar risg, gan hefyd gydnabod yr angen am hyblygrwydd i addasu i risgiau sy'n esblygu dros gyfnod y cynllun.
- 19 Roedd y panel yn fodlon bod gan MIAA y gallu a'r arbenigedd i gyflawni eu gwaith arfaethedig o fewn y gyllideb a ddynodwyd.

## GOBLYGIADAU

Amcanion Llesiant	Mae'r adroddiad hwn yn cysylltu ag amcan llesiant hirdymor yr Awdurdod sef "hwyluso gwasanaethau tân ac achub integredig o ansawdd uchel, ymatebol a gwell fel y gall gweithgareddau atal ac ymateb brys barhau i fod ar gael pan fo'u hangen, a hynny'n fforddiadwy, yn deg ac ar sail risg."
Cyllideb	Mae darpariaeth wedi'i gwneud ar gyfer gwasanaethau archwilio mewnol o fewn y trefniadau gosod cyllideb.
Cyfreithiol	Mae trefniant archwilio mewnol effeithiol yn un o ofynion Rheoliadau Cyfrifon ac Archwilio (Cymru) 2014
Staffio	Amh.
Cydraddoldeb/Hawliau Dynol/ y Gymraeg	Mae'r arweinydd ymgysylltu o fewn MIAA yn ddwyieithog a bydd yr adroddiadau'n mynd drwy'r prosesau cyfieithu arferol.
Risgiau	<p>Mae'r Datganiad Sicrwydd yn cael ei gyflwyno yn unol â'r Rheoliadau Cyfrifon ac Archwilio a Safonau Archwilio Mewnol y Sector Cyhoeddus. Heb sicrwydd o'r fath, ni fyddai'r Aelodau'n ymwybodol o ddigonolrwydd ac effeithiolrwydd y trefniadau llywodraethu corfforaethol, rheoli risg a rheolaeth fewnol a'u gallu cysylltiedig i gyflawni ei amcanion.</p> <p>Ni fyddai unrhyw faterion neu wendidau arwyddocaol a nodwyd gan Archwilio Mewnol yn cael eu hystyried wrth baratoi'r Datganiad Llywodraethu Blyneddol.</p>